Poštnina plačana v gotovini. Leto XXI. Dolnja Lendava, 17. junija 1934. Štev. 24. Cena 1 Din.

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par. V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogračekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

N G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3. MO
Maribor

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.
Cena oglasov: [illegible] 800 Din., pol [illegible] iže. [illegible] tom [illegible] Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. Popüst po dogovori.

Ma kakši hasek svet?

Če gledamo po sveti okoli i vržemo svoj pogled na politične stranke, vidimo veliko püstino.

Stare stranke, če so delale ešče tak dobro, plemenito, čeravno so rešile države i spravile cerkvi sloboščino, malomi človeki pa odprle pot do vseh dobrot i ga rešile prepasti, so prepovedane i zbrisane. Celi svet pozna zasluge nemškoga centruma. Ka je ta stranka stvorila v Nemčiji, se ne da popisati, ar pravica, ki jo je prejeo po njej delavec, kmet, obrtnik, trgovec i vsaki državlan, se nikdar ne more zmeriti, nigdar zvagati. Pa prišo je Hitler, nastavo novo stranko, štera staro zaslüženje s tem plačüje, da v vozo meče njene voditele i sega po njenom imanji. Isto je napravo Mussolini v Italiji. Od ruskih boljševikov pa niti ne gučimo. Na milijone lüdi so spoklali i to v prvoj vrsti te *pravične*, krvoločnim roparom so pa dali oblast v roke, da se zdivjajo vö nad nedužnimi, kak njim je vola. Ali je Meksika ne mogoče bojišče, na šterom se kolejo samo pravični od hüdodelnikov? Ali je na Španjolskom nači?

Na sveti je zmagala stara kriva miseo: što je močnejši, tisti naj lada. Ne tisti, ki je pravičnejši, ne tisti, ki ma več lübezni, ne tisti, ki ma več od Boga danoga razuma za ravnanje lüdstva po božoj voli na poti pravičnosti, nego, ki je močnejši.

I močnejši je ne tisti, ki si je to moč spravo z jakostmi. O ne. Če bi tak bilo, bi reči ne meli proti. Nego tisti so močnejši, štere je krivica napravila močne. Ali mogoče tisti državlani, ki neso kotrige hitlerove ali drügih vsedržavnih strank, ne plačüjejo dače? Ali ne davajo vojakov? Ali majo procent pri kakšem od države naročenem blagi? Ali dobivajo nagrade za to, ka so mirni, pošteni, ka včijo drüge s svojim zgledom, naj se zakoni poštüjejo? I tej se preganjajo. Da se mastijo pri državnih dohodkaj vnogi, nepošteni da dobivajo nagrade za ovadništvo poštenih, da pridejo do služb brez kvalifikacije i do mastnih plač, štere zakon ne pozna, da mečejo s poti i z zakonitih služb svoje najpoštenejše i službe najpotrebnejše bližnje nekaki od vsedržavne stranke, to nam kažejo prilike v Rusiji, Nemčiji i indri po sveti, gde je prišla moč do oblasti, ne pa pravica.

I zakoj vse to? Nega lübezni. Če bi lübili bližnjega svojega, kak samoga sebe lüdje po Kristušovoj zapovedi, bi pravica ladala na sveti. A ar lübezni ne, lada moč. Sad te moči je pa strankarstvo. Ne gleda se pravica, nego stranka. Srce se ne odpira na lübezen, nego na stranko. Potrebčine nega več, samo stranka. Zato se je pa spremeno svet na bojišče, gde se sovražijo med sebov prebivalci ne samo v ednoj pokrajini, niti ne samo v ednoj fari nego že celo v ednoj vesi i kelkokrat v ednoj hiši, ar je mesto lübezni začela zapovedavati moč stranke.

Gda se odseli z sveta strankarstvo i pride do oblasti lübezen, te bo pali zavladala pravica, štere sad je blaženi mir. Lübezen je pa dar boži. Zaman gučimo od nje, prositi jo moremo. Stranki naj da mesto lübezen, pa pridejo stari zlati časi pali nazaj. Molimo zato dosta za medsebojni mir.

Nedelska šola.

II. Stiska, gde si rojena?

Pitajte večino naših malih kmetov, zakaj ne morejo pošteno živeti, pa dobite za odgovor: „Dugovje nas teršijo“.

Dugov bi se radi rešili i mislijo, če ne bi meli dugov, potem ne bi čütili več krize.

Se zna, ka ne hodijo po pravoj poti.

Kmet se lejko reši dugov na dva načina. Ali tak, ka je plača, ali tak, ka se njemi dugovje odpüstijo, črtajo... Da, to zadnje bi bilo prav po sodbi naših siromakov. Duge prečrtati, odpüstiti, kak tüdi mi odpüščamo našim dužnikom (samo ne tistim, šterim smo posodili peneze,) to je tista rešilna miseo, štere se ništerni zapelani lüdje tak močno držijo, kak dete materine janke, ali förtoja.

Dobro pomislimo, kak bi bilo te, če bi nam duge resan črtali.

Polovica, najbrže niti polovica ne, kmetov ima dnes peneze v hranilnicah, — drüga polovica, če ne več, pa — duge. Penezi tistih kmetov i delavcov, šteri so nekaj prišparali, so zavüpani, izposojeni — dužnikom, tüdi kmetom i delavcom. Pitajmo: bole ide tistim, šteri majo peneze v kasi? Ali tej ne čütijo krize? Ali majo tej „srečni“ vekšo, bole primerno ceno za svoje pridelke? Ali te ne terši ravno tak dragoča, kak — dužnike? Vsi lejko priznamo, ka kriza ne dela razlike, ednako drapne po dužniki i po — vüpniki. Je pa vendar razlika med dužnikom i vüpnikom, ta najmre, ka vüpnik ne more do svoji penez, dužnik pa ne plačüje duge... Zato pa pravimo: če bi vüpniki pristali na to, ka se njim vzeme prišparana gotovina, to se pravi, če bi dužnikom odpüstili vse duge, vse bi ostalo pri starom, kmetski stan ne bi meo niti za pare več penez, blago ne bi bilo v štacunaj falejše i telice ne bi mele niti za paro vekše cene. Batja bi tak tržo, po istoj ceni odavao kak dnes, Tivar ravno tak; kolar bi se držao staroga računa, veški kovač, krojač tüdi. Vse bi ostalo pri starom. To se pravi: črtanje kmečkih dugov ne nikša rešitev krize, ali ka isto pomeni: kmečki dugovje so ne mati stiske.

Bole pametna je drüga miseo: vlagateo zato ne more priti do svojih penez, dužnik pa zato ne more rešavati svoje duge, ar je — kriza. Kriza je prinesla teda nevole vüpnikov i dužnikov.

Vsi znamo, ka so že bili časi, kda je mela večina lüdi duge, menšina pa prihranke, pa itak smo mirno hodili po poti poštenoga življenja. Na slabo se je obrnolo samo potom, kda se je oglasila — stiska. Stiska teda ne i ne more biti dete dužnikov i vüpnikov.

...Ništerni pravijo, zato je kriza, ar premalo pridelamo. Pet metrov pšenice na plüg je prej malo, 10 metrov, ali več bi mogli pridelati... Hm... istina je, ka mamo na sveti na milione lačnih, istina pa je tüdi to, ka v Ameriki stroje körijo s pšenicov i na milione vreč kave pomečejo v morje. Vse kaže, ka istina, ne pridelamo dosta, ali tüdi to malo je preveč za tiste, šteri majo peneze. Brezposelni so lačni, bosi, slabo oblečeni, ne zato, ar je premalo živeža, obüteli, ali obleča, nego zato i samo zato, ar brezposelni nema penez za potrebne reči. Vse kaže, če bi tisti, šteri dnes orjejo i sejajo, pridelali na plügi več kak dnes, bi dosegli samo to, ka bi kšeftari več pšenice pokörili i več milionov vreč kave pometali v morje. Kšeftar mora držati cene, ar inači nema dobička. Dnes komaj zmore to „žmetno opravilo“, ešče več skrbi bi pa meo, če bi pridelali več, zato je samo zdrava miseo, ka kriza ne rojena zato, ar — premalo pridelamo.

Kak pa te, če bi falej pridelavali? Što nema v žepi niti pare, što cele mesece blodi po beloj cesti, tistomi je skoro vseedno, če more plačati za kilo kave 40, ali 80 dinarov. On ne zmore ne male, ne velke cene. Našim brezposlenim v Ljubljani, ali magari v Soboti je skoro vseedno, če je teleča pečenka po 15, ali samo po 10 dinarov, ar oni so srečni, če majo dva pa pol dinara za plačilo v delavskoj küjnji. Vse pravi, ka tüdi nižje cene nas ne rešijo krize, ali bole povedano: visoke cene so ne mati krize.

S tem je pri kraji modrost neprijatelov delavnoga lüdstva.

Dokazali smo: pošteno oblečeni kmet i delavec sta ne rodila krizo; dnešnji na mestima resan premali pov na plügi zemle je tüdi ne mati krize.

Ka pa zdaj? Mati krize je indri skrita, tam, ge bi jo najmenje pričaküvali i skoro gotovo ne iskali. V te kotiček misli posvetiti naša „Nedelska šola“ prišestno nedelo.

Ponovne občinske volitve v Lendavskom srezi!

Dne 10. junija so se vršile ponovne volitve v občinaj Lendava—Okolica, Hotiza, Turnišče, Dobrovnik, Bogojina i Beltinci. Narod je volo slobodno i je povedao dvakrat edno i isto, koga ščе meti za ravnitela i voditela. Povsodi so zmagali prle zvoljeni župani i njihove liste, zvün Bogojine. Izid volitev je sledeči po občinaj:

Občina	Volilci	Glasovalci	Kandidatne liste		Dobijo odbornikov
Lendava	489	402	Bačič	225	15
			Dr. Peterlin	177	3
Lendava okolica	1254	732	Slivnjek	518	23
			Kiralj	214	3
Hotiza	975	625	Lebar	398	20
			Gerič	227	4
Turnišče	1275	635	Litrop	580	24
			Štefanec	55	0
Bogojina	802	639	Gutman	254	3
			Ošlay	330	15
			Horvat	52	0
Dobrovnik	1049	569	Trajbar	438	22
			Toplak	131	2
Beltinci	1487	1114	Cigan	484	25
			Hozjan	360	3
			Baligač	190	2
			Balažič	80	0

Bele lelije.

VII.

„Mosok Jafetov...“

Pod to ime se je skrio župnik Sakovič, kak politični borec. Duga i trnjeva je bila pot do toga imena, ali junaško so korakali po njej kak celi človek.

Kak zaveden i ponosen Slovenec nosi začetno dühovniško obleko v bogoslovji, to je hitro spoznala vogrska gospoda. Že v bogoslovji je pokazao mladenec zagoreloga, zdravoga obraza, ka je Slovenec. Zvišavo se je ne s tem svojim kinčom, ar je bio to dar njegove dobre i lüblene matere. Takši kinč se ne razkažüje lüdem.

Mladi dühovnik je hitro spoznao, ka zgüblenoj maternoj reči sledi v zgübo tüdi — vera, lübezen do Boga, ki je dober, ki skrbi za vse, ki svojega edinorojenoga sina, Jezuša Kristuša dao narodom sveta za odrešenje. Zato se je postavo odločno v bran vsem madjarizatorom, ar se je bojao za vero svojih bratov i sester. Kak dühovnik je hitro spoznao, ka se samo v materinoj reči lejko pripravi zemla za seme Kristušovih navukov, zato je med prvimi i najbole gorečimi pisao za „Kalendar Srca Jezušovega“, (i v drüge naše liste Vr.) pa večinoma brez imena. (Čisto slučajno sem dobo te stare Kalendare v roke i tak spoznao kda i kaj je pisao g. Sakovič, ar je v svojem izvodi za vsakim člankom lastnoročno napisao — „Sak“.) Kem hüjši je bio pritisk Madjarov, tem dale je prišeo Kristušov sluga od toga naroda. Rešitev düše njemi je bilo več, kak prijatelstvo mogočnih, pa če tüdi se je šlo za verske poglavare.

Divja gonja boljševikov ga je napravila za odločnoga borca. Pridejo časi, kda bo nekdašnjim neprijatelom znano — kak velke vsluge ima tak dugo zaničavani Sakovič — Mosok Jafetov — za jugoslovanski pokret v Slovenskoj Krajini.

Versko prerojenje je pričaküvao od nove države, ar je bio osvedočen, ka verskomi prerojenji bo sledilo vse drügo, kaj si lejko požele zdravo i pošteno človeče srce. Globoko osvedočen mi je razlagao pokojni gospod:

— Pravice, bogatstvo, kultura i spodobne reči ne prinašajo rešitve za človeštvo. Samo Kristuš i njegova lübezen je pravo odrešenje. Siromak dobroga srca, pun Kristušovoga düha je zadovolen z malim, — bogatini, šteri majo vse dobrine toga sveta, tüdi visoko izobrazbo, vse pravice i spodobno — ne zagvišno, da majo tüdi srečo i mir.

Bio je odločno proti vsakoj verskoj uniformi.

Odobravao je mišlenje že tüdi pokojnoga bogojanskoga gospoda, šteri so pisali cerkvenoj oblasti: „V mojoj fari smo *vsi* v Marijinoj drüžbi... „Vero srca, lübezen v dejanji je iskao törjanski plevanoš.

On sam dober, skromen i plemeniti značaj, poleg toga globoko veren človek *je nadvse lübo slobòdo.* Organizacije, disciplino organizacije, takše glave ne prenesejo. Za neprijatela je najšeo prle toplo reč, za prijatela, če je stopo s prave poti, pa v svojem ogorčenji samo — bič. Tista začetna doba v Prekmurji, kda so poskušali prenesti organizacije i borbene metode s preka, je bila za pokojnoga mučna i neznosna.

— Kristušov evangelijom je tak lepi, ka gene skalo. Na pravom mesti i iz pravih vüst ga dajte narodi, pa bo razmo vsako reč, pa bo bogao

brezi vsake organizacije. Edna potrebna organizacija je i to je Kristušova — Cerkev...

On, koga je verska nevarnost pognala med politične borce, je brez premišlavanja obrno hrbet svojim nekdašnjim prijatelom, kda je dozorelo v njem osvedočenje, ka „prijatelje ne hodijo po pravoj poti“.

— Hranilnice i nove organizacije samo pokvarijo lüdi, — mi je razlagao te ešče „Sakovič“. V organizaciji največkrat oni dobijo vodstvo, šteri so vajeni s pesnicov delati poti; poleg teh se naberejo koristolovci i pomali, ali zagvišno porinejo v ozadje tiste, šteri so dobri, šteri bi lejko dali kaj organizaciji. Oni pa, šteri kričijo, v prvoj vrsti samo na to čakajo, ka bi kak naj prle prejeli – plačilo. Cerkev je prava organizacija. Tam sleparje ne pridejo daleč. Oči našega Gospoda, Jezuša Kristuša, ne vkani človeča jalnost.

Premoč prečanov jih je strašila. *Trepetali so za düše.* Postali so „Mosok Jafetov“ i ne zablodili, nego kak vsikdar ponosno i odločno stopili med tiste, šteri so nej meli nikaj sküpnoga z njuvim mišlenjem, ne z njuvomi ideali, meli so pa — po njuvoj dnes že znamo vsi — zmotnoj sodbi — vüpanje, ka oslabijo moč prečanov...

Proti osebam so bili do skrajnosti potrplivi.

Neprijetne nevihtice v domačoj hiži so Sakoviča ne mogle spraviti iz ravnotežja. *Posebno te ne, če se je šlo za dühovnika.* V tom pogledi je rodila vzgoja bogoslovja v Sombateli trajne sadove. Sakovič, sledi Mosok Jafetov, je poznao samo načelno borbo i kda je proti najbolšemi prepričanji drapao že tüdi po osebi, je čüto, ka je bitka zgüblena, sprevido je, ka za njegovo orožje v Prekmurji nega bojišča. Proso je za pokoj i se odpravo — na Vogrsko.

NEDELA.

Jezušovo Srce, oméhči naša srca na smilenost do Tébe i tvojih düševnih i telovnih sirot!

Nedela po Risalaj štrta.

Evangelium Sv. Lükača V.

Vu onom vremeni: Gda bi se vnožina sünola na Jezuša, ka bi poslüšala rejč Božo, on je stao poleg ribnjeka Genezaret. I vido je dvej ladji stoječi kre ribnjeka: ribičje so pa vö stopili, ino so prali mreže. Stopivši pa vu edno ladjo, štera je bila Šimonova, proso ga je, ka bi jo od zemle odrino edno malo. I sedeči, včio je z ladjice vnožino. Gda bi pa henjao gučati, pravo je Šimoni: pelaj na globočino, i prestrite mreže vaše na lovlenje. I odgovoreči Šimon pravo je njemi: Mešter, cejlo noč delajoči nikaj smo nej vlovili; ali na rejč tvojo razprestrém mrežo. I gda bi to včinili, zaprli so rib vnožino veliko, trgala se je pa mreža njihova. I kimali so tivarišom, ki so bili vu drügoj ladji, ka bi prišli, i pomagali bi njim. I prišli so, i napunili so obej ladjici, tak, ka so se malo nej pogražale Štero gda bi vido Šimon Peter, doli je spadno pred kolina Jezušova govoreči: Odidi od mene, Gospodne, ar sam jas grejšni človik. Ar je groza obišla njega, i vse, ki so ž njim bili, nad ribami, štere so vlovili: z prispodobnim tálom i Jakoba, i Janoša, sini Zebedeušove, ki so bili tivariške Šimonovi. I veli Šimoni Jezuš: Ne boj se, od eti máo boš že lüdi lovio. I vö potegnovši k zemli ladjo, vsa ostavivši, nasledüvali so njega.

*

V denešnjem sv. evangeliumi se Gospod čüdovito skrivnostno približa svojemi apoštoli Petri. Pred množinov, ki ga pritiska, se ogne i se oklene Petra. Petrov čun si zbere, ka z njega vči množino. Petrovoga čuna se poslüži pri obilnom ribolovi, na njegov čun navezavle skrivnostno ribarenje lüdi...

Vse to je v najtesnejšoj v najglobokejšoj i prisrčnejšoj zvezi z apoštolom Petrom, z gorečim, vdanim Petrom, ki ne bi dao Kristuši samo svoje skromne ladjice, nego vse, ka zmore in zna v svojoj preprostosti. Peter je pripravlen za Kristuša, vse ešče njemi dati, njemi posvetiti. I na to vdanost i pripravlenost Petrovoga srca zida Gospod čüdne reči, skrivnosti božega kralestva.

Čunič je podoba, skala je tüdi podoba, ribji lov je tüdi podoba, ali v tej podobaj so velika nakanenja, namere, skrivnosti Kristušove. Čunič pomeni usodo sv. evangeliuma na morji vihrave človeče nature, skala i ribjilov pa brezpogojno udejstvovanje i uveljavlenje. Vse pa je navezano trdno na Petra, ki je podoba sv. Cerkve. Zato Petra, sv. Cerkve se moremo držati, teva nas vodita i pelata sigurno po morji, viheri, valovaj življenja v čuni sv. vere. Sv. vera je, ki nas varno i sigurno vodi po poti življenja, skoz kakšešteč nevarnosti i pogibelnosti. Ona pomiri i vtiši najvekše vihere i razbukano morje življenja, grešne strasti i poželenja. Što se po veri ravna v življenji, ki jo vodi Peter, sv. Cerkev, te hodi varno i sigurno. Pečina nam da sigurnost i gvüšnost v dvomih i boji življenja. Ta skala večnih resnic je pa Peter, sv. Cerkev. Blagoslov boži je na človečem ribarenji, štero je v imeni Jezušovom, z njegovov pomočjov i milostjov, štero se vrši na njegovo velenje i zapoved. To pa je dobo samo Peter i sv. Cerkev. Samo njemi je pravo Gospod: „Idite i včite vse narode... Tebi dam klüče nebeskoga kralestva, kajšteč boš zvezao na zemli, bo zvezano v nebesaj i kajšteč boš razvezao na zemli, bo razvezano v nebesaj...“ itd.

Petra, to je sv. Cerkve, se moremo držati i to tesno i močno, ar samo v njej smo gvüšni i sigurni. Kelko modernih „Kristušov“ z avtomobili, ereoplani se nam ponüja, ka bi nas pelali po življenji, za vučitele, vodnike, keliko se jih bije na svoja prsa, ka je vsa istina i pravica pri njih, oni so najtrdnejši, svoje delo ponüjajo za blagoslov lüstvi, za zgübleni paradižom, pa sigurnost i gvüšnost je samo pri Petri, v sv. Cerkvi!! Ar Kristuš je smo njej pravo i zasigurao: „Vrata peklenska te ne bodo premagala...“

Što bi bio tisti?

Eden za drügim dobivamo pisma iz Francije, v šterih nas prosijo naši izseljenci, naj njim poskrbimo dühovnika, pri šterom lejko opravijo sveto spoved. Uboge düše, žejajo i gladüjejo pravico!

Mamo mi bogate gospode v Slov. Krajini, ki so si sto i stojezere spravili z rok našega siromaškoga lüdstva, štero je pri njih küpüvalo ali dalo kaj delati. Bogati so postali po našem lüdstvi.

Bi bili ti gospodje tak dobri, tak smileni, da bi darüvali par jezer dinarov na potne stroške dühovniki, ki bi šo v Francijo med naše delavce, da bi njim, raztepenim ubogim ovcam, delio tolažila svete vere? Prosim prav ponizno i goreče odgovora, što i keliko bi darüvao na gordržanje slovenskoga dühovnika v Franciji za naše delavce?

Klekl Jožef,
vrednik Novin.

Za prekmurskimi kolniki.

Težaki.

„Kmeti je država — zemla i naopak. Nacionalizma je ne poznao ne tü, ne indri.“ Tak piše g. J. Kozak.

Da bi ga ednok vendar čüli glühi i slepi!

Ar istina je: kmeti je zemla — vse. Zemla njemi da priliko za delo, zemla njemi da krüh, zemla ga reši skrbi, zemla drži njegov dom, v šterom je varen pred vsemi viheri. Tak je bilo i zato bi brez skrbi lejko potrdili nadalüvanje te misli: *gde je dosta protidržavnih lüdi, tam je jako malo, ali nikaj — krüha...*

Lujzek iz Polane je razložo gospodi Kozaki, ka njemi je zemla povekšala volo do življenja. Je to laž? So to samo „velke reči?“ Ne, to je na lepši način povedani prirodni zakon, po šterom se vsi lüdje ravnamo, dokeč smo zdravi. Lujzek iz Polane i vsi drügi Lujzeki iz vseh naših malih vesnic čütijo, ka morajo skrbeti zase i za svojce, — toj dužnosti pa samo te morejo zodostiti, če majo — zemlo. Vište, tü je pametna razlaga tistoga nevsmilenoga sovraštva do onih, šteri so pri podelitvi agrarne zemle ništerne odrivali, ka bi tem več zemle meli za svoje. Tü je tüdi vzrok, zakaj je drvela menjšina tüdi za najvekšim političnim neprijatelom, če je te pokazao na zemlo, štera bi se ešče lejko razdelila.

Težaki so zalübleni v zemlo, ar jih samo falaček svoje zemle reši izkoriščanja, pomilüvanja, celo — zaničavanja. In če se spremeni včeraj težak dnes v — kmeta, bo zaničavao težake? Nikdar ne, če čüti, da je zemla samo telko časa njegova i last njegovih, dokeč jo verno lübi i obdelava. Skrb za vütro priganja težaka k poštenomi deli tüdi za najmenšo plačo, — skrb za *nikdar nevarno posest* pa kmeta, ka opravi več, nego je dužen... V tom pogledi je hasnovitna navada, da ostane posestvo celota do smrti oče. Kda oča vmerje, pa naj jo razdeli deca, naj majo vsi, v vednakoj meri. Zakon, šteri priporača, naj ostane grünt celi, — zakon, šteri postavi menje sposobnoga gospodara pod skrbstvo, jemle kmetiči gonilno silo do pametnoga ravnanja z zemlov i s tem povekša, ali sploj zbüdi v njem gizdo, zaničavanje drügih — ne posestnikov, težakov.

Opazüjte prosim našega maloga kmeta: kak podvori te svojim delavcom, težakom? Da njim vse, kaj samo zmore njegovo siromaštvo, ar čüti ka z enakovrednim sedi pri stoli. I bogatin, kmet, šteri ma sina, ali hčer, samo edno dete? Najslabšo jed i najslabšo pijačo pripravla za svoje delavce. Med težaki i gospodarom je v takšem primeri do oblakov segajoči zid — grünt, *šteri je zavarvan za živeči i doraščajoči rod.*

Življenje je rast močnih i vmiranje slabičov. Slabiče brani, močne düši prečanska navada, štera ne püsti delitev grünta. To je vzrok, zakaj nam je lübše i lepše ravnanje našega kmeta, šteri ne potrebüje zaščite, šteri ma ednako dobro srce za vse cvetove svoje krvi. Vretina kmečke gizde je po nepotrebnom i proti zakonom življenja zavarvani kmečki grünt!

To je tüdi vretina za tihinca neznosne slovenske poniznosti, dokeč je samo „težak“, i nevtemeljene gizde, kda se reši zaničavanoga težaškoga življenja. Kmet, prečan, potrebüje delavce. Najfalejši takši delavci so — svoja deca. Te priganja k deli, komaj je dete zadosta velko za koš, za motiko, ali za bič. Malo gde dobiš na jižnoj obali Müre kmečko drüžino, štera bi mela menje kak petero dece. Nad temi poceni delavci je neomejeni gospodar — oča. Eden od mladih de vert, tisti pač, šteri se najbole priküpi gospodari. V drüžini zraste tiha tekma, štera je za štiri mlade zagvišno brezvüpna. Vsi, kelko jih je, pokažejo vse najbolše i najslabše, samo da bi si pridobili naklonjenost oče, — i plačilo za štiri mlade je — *zagvišen poraz.* Srd premaganih, da ne omenimo bol po krivici premaganih, postavi zid med srce oče i sina. Zmagovalec i izpod domače strehe vrženi mladenci so tisti, šteri če pridejo do bolšega krüha, so ne vsmileni navzdol i slepo hlapčüjejo — navzgor. *Je tak, ali ne?*

Politični pregled.

Narodna sküpščina.

V narodnoj sküpščini so se začele po dugih počitnicaj seje. Bivši minister za železnice Stanič Andra je vložo pitanje na vlado, zakaj se ne reši zadeva bivšega železniškoga ministra, Radivojevič Lazara, ki je skleno pogodbo za graditev železnic v našoj državi z francozkov drüžbov Batignolles na te način, da je država trpela 800 milijonov Din. kvara. Cela dvorana je ploskala pri tom pitanji Staniči i zglasala silnost njegovomi pitanji, to je ka se more hitro spraviti na dnevni red v sküpščini i od njega razpravlati. Stanič poslanec, bivši minister za železnice, je eden jako pravičen i izobražen človek. On je tisti, ki je odpro našo železnico od Sobote do Ormoža i ešče v Belgradi na sküpščinskoj seji pohvalo Slov. Krajino, da ga je lepo sprejela. Zato pričaküje javnost v toj zadevi jasnosti, svetlosti, ka se odkrije i pride na den vse, ka je pravo i ka je krivica. Ministerski predsednik, Uzunovič Nikola pojasni, ka je že imenüvana komisija, štera to dugovanje preišče. On ne verje, ka bi se tak na debelo kradnolo, ka bi od 1200 milijon dinarov što 800 milijonov v žep vtekno.

Predložene so tüdi razne pogodbe v sküpščini, da od njih razpravla, potem zakonski predlog od mestnih občin ali varošov i od nekše spremembe volilnih imenikov. Gda pridejo te reči na vrsto, bomo od njih več pisali.

Austrija.

Neprestano se nalečüjejo bombe i ne znati, ka bo iz vsega toga prišlo. Vojaške patrulje noč na den krožijo po Beči, da držijo gor red. Novine iz Nemčije se do 15. septembra ne smejo v Avstrijo püstiti. I začelo se je znova gibanje, da se katoličanci odpovejo svojoj veri i prestopijo v protestantizem. I vse to zato, ar šče Austrija ostati samostalna i krščanska država.

Polska.

Polska republika do zdaj še ne pristopila k Maloj Zvezi i kak se vidi tüdi ne bo. Ona išče zvezo z Nemčijov. Nemški propagandni minister Göbbels se je te dni müdio v glavnom mesti Polske, v Varšavi, i tü predavao od Nemčije. Da je poleg predavanja vršo tüdi politično poslanstvo, vsaki zna. Polska naj se reši sosedne velike Nemčije, podpira to, da se raztegne proti Balkani i proti Rusiji, to je na sever i na jug. Ne pomisli pa, da če bi se Nemčiji posrečilo, da dobi moč na Balkani i v Rusiji, da bi potem Polska bila prva, štero bi vpregla v svoj jarem. Polaki so jako hitro pozabili, ka so pretrpeli od Nemcov, šteri so njim ne samo materni jezik jemali, nego tüdi hiše i njive, kam so naseljavali Nemce, lastnike teh pa pregnali. Francozov njim ne trebe, ki so bili vsikdar njihovi prijatelje i pomočniki. Bodočnost bo pokazali, če so ne nemškomi vuki vervale krotke polske ovce.

Madjarska.

Madjarska je zatožila našo državo v Ženevi v 31 točkaj zavojo obmejnih neprilik. Svet Zveze narodov je tožbo Madjarske odbio i njej naročo, naj se pogodi z Jugoslavijov, če zna za kakše krivice. Ne bi trbelo te brisače Madjarskoj. Nego bogala je Talijana, zato jo je pa dobila mesto Italije v navuk, naj išče za prijatele sosede, ne pa oddaljene tüjince. V Madjarskom parlamenti je poslanec, obmejni grof Pallavinci, na red jemao vlado, zakaj je tožila Jugoslavijo, gda ne mela nikšega pravoga zroka. Eckhard Tibor, zastopnik Madjarske v Ženevi, je izjavo, da Madjarska žele z sosednov Jugoslavijov stopiti v dobre odnošaje. To bo hasnilo obojim dvovlastnikom, našim i madjarskim. Iz srca želejo to oboji.

Litva.

Na čelo vojaštva je stopo bivši predsednik republike Woldemaras, da vrže zdajšnjega predsednika Smetona. A vlada ga je premagala i zaprla. Valdemaras je bio tisti, ki je začeo preganjati kat. Cerkev i njej jemati pravice. Kak hitro ga je počno bič boži.

Belgija.

Vlada je mogla odstopiti. Novo je znova sestavo Broqueville, bivši ministerski predsednik.

Arabija.

Med Arabci širijo Nemci narodno-socialno stranko, posebno podpirajo v te namen arabske liste. To pa ide za kožo Angležom, šteri majo Arabce deloma pod svojov vladavinov, deloma so pa njihovi sosedje. Angležka trgovina se bogati pri Arabcaj, zato se bojijo nemškoga vpliva med njimi.

Rusija priznana.

Junija 9. so države Male Zveze: Jugoslavija, Romunija i Češkoslovačka priznale Rusijo, da sklenejo ž njov politične pa trgovinske pogodbe. Po priznanji je naš zvünešnji minister Jevtič odpotüvao v Pariz, da z francozkov vladov napravi potrebne priprave za sprejem Bolgarijo v isto zvezo z Rusijov, v šteroj so Francozi i de Mala Zveza.

Širite „Novine“

Prečtite to pismo i razveselite se!

Boistrancourt Le Logis, Nord France.

J. M. J.

Prečastiti gospod vrednik!

Najsrčnejša hvala Vam za Vaš srčni pozdrav, šteroga ste nam poslali v imeni vseh naših dragih domačih i v imeni cele Slov. Krajine. Posebno se zahvalüjemo Vam, g. vrednik, za vse Vaše trüde, za vso Vašo skrb i za vso Vašo gorečo lübezen do nas, ki smo ločeni daleč od Vas eti v Franciji. Ne je zadostna moja zahvala za Vašo lübezen, štero nam pošilate po Vaših Novinaj. Zato Vam naj plača lübi Jezuš, za vse Vaše skrbi, da Vam spuni želo, štero nam odkrivate.

Oh, kak se veselimo Vašemi pismi i Vašim želam i tüdi mi slovenski izseljenci zdrüžimo svoje žele z Vašimi i zavüpamo v božo pomoč, da se nam spuni naša žela, da dobimo slovenskoga dühovnika med nas. Vüpam se tüdi, da jih sprejme vsaki z najvekšov lübeznostjov, kak brata Slovenca i namestnika Kristušovoga. Moja žela je, da bi prišli kem prle med nas, gde nas je okoli 15 v toj okolici. Zato Vam pošlem nekaj imen, za vse pa ne vem, za to bom že jaz poskrbela. G. in G. de Guillebon in Cte et Ctesse du Plesix bodo z veseljom sprejeli slovenskega dühovnika i poskrbeli vse potrebno, da se bo vse opravilo v našoj domačoj kapelici. Zavüpamo v božo pomoč, da se nam bo žela spunila.

Pošilam moje zahvalne pozdrave Vam, g. vrednik, i Tebi cela Slov. Krajina. Srce Jezušovo blagoslovi te! — Cilika Žiško, Ana Andrejek, Ana Barber, Boistrancourt, Albina Rogan, Camiéres, Julija Kozar, Beauvois en Cambresis, Marija Belec, Cauloir, Ana Gostonj, Cattenières, Marija Časar, Sauchy Lestre Pas-de-Calais. — Vse te so mogoče priti v našo kapelico, zvün Marije Časar. *Cilika Žiško.*

Od veselja se nam topi srce, gda čtemo te lepe zahvalne vrstice. Kak želne so düše božega namestnika, da njim prinese milost božo v srce. Že so poskrbele kapelico i tüdi vse potrebno za gordržanje dühovnika v toj okolici za par dni. Mamo plemenite düše med našimi v tujini, zato je pa podpirajmo, da tüdi takše ostanejo.

Vrednik.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

† Golinar Lovrenc.

V 69 leti starosti je zatisno junija 7. svoje trüdne oči k večnomi počitki pri Jezuši i Mariji, cerkovnik črensovske fare, Golinar Lovrenc. Skoro 30 let je bio veren sluga cerkve i vseh dühovnikov pa farnikov črensovske fare. Ravnoteliko let je bio tüdi širiteo vseh naših krščanskih listov. Tihi, krotek, mili i pobožen je bio naš „Lovrenc". Prek mej naše fare daleč naokoli je bio poznani samo pod imenom „Lovrenc". Črensovske cerkvi brez Lovrenca nišče si ne mogo predstavlati. Pod tem imenom ga je poznalo staro i mlado. Nišče ga ne zvao za cerkovnika, ne za cehmeštra, ne za pobiraša, nego samo za „Lovrenca". Če si pitao dete, što bo te meo cerkev na skrbi, gda Lovrenc vmerjejo je en dečkec v imeni vseh odgovoro: „Te bom jaz Lovrenc". Kak v cerkvi, tak tüdi zvüna nje je pokojni povsod pokazao svojo nezlomlivo vernost do Cerkve i njenih dühovnikov pa je zagovarjao, brano, podpirao vse i njim pomagao. To je pokazao tüdi v svojem teštamenti. Svojo malo vrednoščo je zročo tovarišici Veroni — dece neste mela – z naročilom, naj plača 1200 Din. za sv. meše črensovskim dühovnikom, na afrikanske misijone je določo 200 D., na črensovsko cerkev 500 Din. i ravno teliko na Dom sv. Frančiška. Gda so se začele obhajati večernice pred svetkom presladkoga Srca Jezušovoga, je podpisao svoj teštament, zmolo molitev za svojo srečno zadnjo vüro na čast Srci Jezušovom i sv. Jožefi, se zročo dobroj Materi Mariji, svojemi Angeli Čuvari i sv. Lovrenci, patroni svojemi, pa sladko zaspao. Isti den je bio tüdi spovedan doma. Na god Srca Jezušovoga smo ga pokopali z velikov vdeležbov naroda, šteri ga je na mrtvečem odri pogosto obiskavao. Vüpamo se, ka njemi sladko Srce Jezušovo plačalo vernost, z šterov je služo njegovoj Cerkvi. Molimo za dobro düšo.

Navuk za tretjired je dnestjeden, 24. junija po večernici v Črensovcih. Večernice so ob 2.

Odranci. Nekak z naše občine je pošteno nacotao mil. grofico v Beltincih. Zaproso je podporo od nje, ka de šo za misijonara na Kitajsko. A ta Kitajska misijonska postaja je bila krčma. Da so pravi siromaki po takšoj slepariji oškodüvani, ne trebe praviti. Priporočali bi oblasti, naj pozve, če je dotični meo kakše svedočanstvo i od koga je meo.

Pokojni Lovrenc dober mesar. Pokopali smo v Črensovcih skrbnoga, pobožnoga cerkovnika Golinar Lovrenca. A nesamo cerkovnika, nego tüdi izvrstnoga mesara. Daleč naokoli nišče ne znao tak tečni kolbas nadevati, kak pokojni. Zato so ga pa zvali „mesarit" ne samo v gospodske, nego tüdi kmetske hiše, ne samo na primicje, nego tüdi na gostüvanja. Njegove „koline" so ešče ministri spoznali v Beogradi za jako dobre.

Vodstvo „Prosvetnoga drüštva" v Črensovcih. Zvedeli smo, da je kraljevska banska uprava „Prosvetno drüštvo" v Črensovcih nazaj dovolila, a nejde nam pa to nikak v glavo, da bivši župan Škoberne Franc klub večkratnim opominom predsednika občine Črensovci, drüštvenega premoženja nešče prek dati. Nevem, što je zdaj več: oblast ali pa Škoberne Franc, bivši župan? *Poročevalec.*

Pozdrav pošila Bernjak Mihael, žandarm, Zaborak, Bosna, starišom, sestram, bratom, svaki, tetici, posebno najstarejšemi brati Matjaši i prijateli Antoni i se vsem za vse trüde kak najtopleje zahvalüje. Pošila z ednim 10 Din. podpore na naše liste. — Bog povrni.

Nove sv. meše. Častiti gospodje Šoštarec Alojz, Koren Ivan i Berden Jožef nam javijo den svoje prve sv. meše. G. Šoštarec bo prikazao svojo prvo sv. mešo Vsegamogočnomi na Tišini 15. julija, g. Koren 22. julija v Turnišči, g. Berden 29. julija v Bogojini. V goreče molitve zračamo naše g. novomešnike vsem vernikom. Vekšega dara verniki ne morejo dati novomešniki, kak če goreče molijo i i se zatajüjejo za njega, ka bo spodoben k Jezuši. Vekše časti i bogatstva nema svet, kak je ta spodobnost.

Žižki. Nekak je v „Slovenskoga Gospodara" pisao, ka je prej nešternikom, šterim so sestre trn v peti, to ne prav, ka so si one zozidale gospodarsko poslopje i ka se sestre i pametni lüdje za takše njergače ne zmenijo. Da je poročevalec ne z naše vesi i da nas niti dobro ne pozna, to je jasno. Kaj takšega od nas v svet trobiti je za nas žalitev. Zato pa povemo poročevalci, da nega nikoga med nami, komi bi sestre bile trn v peti i da smo mi proti njim tüdi nikši njergačje ne. Mi smo si sestre sami se sprosili, je poštüjemo i lübimo, smo radi, da je mamo i da nam deco lepo včijo; pomagali smo njim pri zidavi njüve lepe hiže i tüdi pri gospodarskom poslopji, kelko smo li mogli i njim bomo pomagali vsigdar pri vsakom deli. Neprijatele ma vsakši, poročevalec je gvišno tüdi ma, nego to je pa nam itak grdo v oči metanje, da bi bio što med nami takši, šteromi ne bi bilo prav, če so si sestre zidale. Prosimo, naj poročevalec tiste njergače z imenom vö napiše, či toga ne včini, te je on sam tisti njergač. Naj nam tüdi pove, kelko vozov kamla ali peska n im je on pripelo ali inači kaj pomagao, ali njim je mogoče par jürjov stisno v prgiščo. Takše njergače, šteri so v vsej tej stvarej sestram šli na roko, že mamo, liki inačisih ne. Sestre so že duga leta med nami i se dobro raznimo z njimi. Kaj takšega nam je šče nikdar nišče ne v oči metao. Znano nam je, da poročevalci navadno dobijo od vekših listov, kak je tüdi „Slov. Gospodar", nagrado. Tem vekša sramota za poročevalca je ta, če peneze dobi, pa li piše neistinite reči, kak smo to že opazili v večih številkaj „Slov. Gospodara". Poročevalec se naj z nami ne spüšča v boj, ka de te ednok z dugim nosom mogeo henjati, kak se je to že večim zgodilo. — Sledi več podpisov uglednih možov iz Žižkov.

Prva kaštiga občinskoga predsednika. Dozdaj nesmo ešče čüli, ka bi šteri župan, ali občinski predsednik v Slov. Krajini po danoj njemi oblasti mogo koga kaštigati. To se je mislimo prvič zgodilo v Črensovcih. Tü je najmre predsednik občine kaštigao bivšega župana Škoberne Franca na 50 Din. ali eden den zapora, ar se ne odzvao pozivi i ne izročo premoženja prosvetnomi drüštvi. Škoberne je proti obsodbi vložo priziv.

Lendava. Rim. kat. kantor se je preselo iz šole v bivšo žandarmerijsko stanico, štera hiša je občinska last. Verska občina i Lendavska občina sta se pogodili za rešenje kantorskoga stanovanja tak, ka cerkev prepüsti šoli bivše kantorsko stanovanje v rim. kat. šoli, občina pa cerkvi občinsko hišo, prešnjo stanico žandarmerije, za kantorijo. Pogodbo ešče more potrditi minister.

Občni zbor agrarne in gospodarsko-podporne zadruge je dnestjeden ob 3 popoldnevi v Našem Domi v Črensovcih. Člani, pridite punoštevilno.

Briga za našo gimnazijo. Naši gg. akademiki i vučitelje so začeli nabirati podpise i podporo za obstoj i razvoj naše gimnazije v Soboti, da postane i ostane popolna. Podpise so že začeli pobirati v 3 knjigaj. Prvi je podpisao Dr. Marušič, ban i darüvao 3000 Din. Ravno telko je darüvala občina Murska Sobota. Oblübila je podporo tüdi ljubljanska i lendavska občina. Bog blagoslovi to delo. Edna teh knig se pokloni Njeg. V. Krali.

Prošnja do tretjerednikov v Slov. Krajini. Na Petrovo ali konči do Petrovoga darüjte vsi tretjeredniki Slov. Krajine sv. prečiščavanje za zlatomešnika, bivšega predstojnika, preč. O. Elekta Hamlera.

Mlajtinci. Zbetežala je žena našega širitela, Ovsenjak Kristina i se vrači v sobočkoj bolnišnici. Želemo njej skorajšnje ozdravlenje.

Novine so narasle za komadov: 3 v Franciji, 1 v Dol. Bistrici, 1 v Satahovcih. Sküpno za 5 komadov. — Uprava.

Telovska procesija v Niši. Naši č. g. bogoslovci nam pišejo, da je v Niši bila jako lepa i slovesna telovska procesija. Dvajseti bogoslovcov je dvorilo i trije dühovniki. Dosta vojaštva je bilo zastopanoga v procesiji z generalom i višešnjimi oficiri. Takše lepe slovesnosti ešče pravoslavni i muslimanski Niš ne vido. Katoličanci se tü dobro držijo po prizadevanji g. župnika dr. Periča, cela cerkev spevle i moli; predga je med mešov. List i evangelium se čteta v domačem jeziki.

Na podporo naših listov vam je poslala naročnica, ki se nešče imenüvati iz Francije 25 Din. Ravno telko je poslala tüdi na Dom sv. Frančiška. Meričnjak Terezija, Francija, iz Bükovnice je poslala na podporo Novin Din 13·75; Žerjal Marija, Črensovci, je dala na podporo naših listov 2 D, i plačala za 2 siroti Marijikin ograček. Sobočan Verona v Franciji, iz V. Polane pa Din 20·50. Bog plačaj vsem!

Za kaplana k sv. Jürji so poslani preč. g. Varga Jožef, naš rojak. Naj Jezušovo Srce obilno blagoslovi njihovo delovanje.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela od 21 do 31 maja 46 moškov i 36 žensk.

Sreski načelnik v Lendavi g. Dr. Trstenjak so poklonili na Dom sv. Frančiška 100 Din. V imeni siromakov se toplo zahvalüjemo.

Zlata meša. Dugoletni predstojnik naših treterednikov, preč. g. Elekt Hamler bodo meli pri Sv. Trojici na Petrovo ob pol 10 vüri svojo zlato sv. mešo. Prosimo slavlenca, naj se spominja pri zlatoj meši svojih nekdašnjih ovčic tretjeredniških, da postanejo z božov miloščov vse zlate düše. Mi pa tüdi molimo za njih. Slavlenec so oprosili urednika naših Novin za arhidiakona pri svojoj zlatoj meši.

Občni zbor zadružne Zveze. Junija 4. se je vršo v Ljubljani občni zbor Zadružne Zveze, na šterom je bilo zastopanih po svojih odposlancih tüdi več zadrug iz Slov. Krajine. Na občnom zbori se je sklenilo, da zadružna Zveza ide pod zaščito, ar tisti penezni zavodi, šterim je posodila peneze, njej je ne morejo plačüvati. Ona zato tüdi ne more plačüvati vlog tistim zavodom, šteri so njej je zavüpali, v tistoj meri, kak bi oni to želeli ali potrebüvali. Zadružna Zveza je tüdi znižala obrestno mero svojih vlog na $2^1/_2$%. To pa teliko pomeni, ka vse posojilnice, štere majo vloge pri njej, morejo znižati obrestno mero na 2%, pol procenta njim najmre ide na stroške. Zdaj najmre ne morejo več pošilati poštnine prosto pisem na Zadružno Zvezo kak prle, nego morajo poštnino plačüvati. I ar plačüjejo od vlog tüdi še dačo za vlagatela, je več nikak ne megoče tem dati, kak 2% obresti. Pa v denešnjih prilikaj, gda penez nema nikše vrednosti, gda niti ne nosi nikšega dobička pri največij lüdej, je te intereš namesti tem bole, ar dužniki plačajo samo 6% intereša z šumov vred i letos na šumo nikaj ne pride. Gda to gledamo, spoznamo, da je stiska vekša kak je bila i da moramo vse svoje moči vküppobrati, da jo rešimo. Brez Boga pa to ne bo šlo. Na občnom zbori je znova zvoljeno staro načelstvo i nadzorstvo, za Slov. Krajino urednik Novin v načelstvo.

Naročnikom v Franciji, ki so na letos ešče ne plačali naročnine. Naši naročniki v Franciji, ki so na letos ešče ne plačali naročnine nikaj i naše liste dobivajo od novoga leta, dobijo s tov številkov Novin položnice banke Baruch. Mi smo položnice spunili, prosimo Vas, da peneze včasih nakažete, ar ovak ne moremo plačati tiskarne. Položnice smo poslali 41 naročnikom. Ki so nam pa že kaj poslali naročnine, naj se pobrigajo, da zaostanek kem prle odpošlejo. — Uprava.

Našim v Franciji. Mi smo dobili od banke Baruch v Parizi položnice. Te položnice Vam pošlemo i tüdi spunimo, če nam na ednoj karti napišete komi pa kelko frankov ščete poslati. Tüdi Vašim domačim to napravimo, pošlite je samo k nam. Či pa želete, Vam prazne položnice pošlemo, štere morete etak spuniti. Na prvoj strani položnice na levom kraji pod *Montant du Mandat* v prazno prvo linijo spišete, keliko frankov pošlete i to *v brojkaj ali numeraj*, v drügo prazno pa, istotak *v brojkaj ali numeraj*, kelko santimov (cent.) pošlete. Na priliko ščete poslati pet frankov i tresti santimov. Te napišite z brojkami etak *5 fr. 30 c. Pod te brojke pa spišete svoj francoski naslov* na tisto prazno mesto, štero je pod *Nom et Adresse* ... Na sredino položnice pod *Manaat de la somme de (francs et centimes en lettres)*, gde sta dve praznivi liniji, *s francoskimi rečmi* napišete keliko frankov pošilate. To Vam pa napravijo ali gospogar ali pa na pošti, če vi ne bi znali. Mi v upravi Vam pa drage vole napravimo. Zdaj položnico obrnete pa *na tisti odrezek*, šteroga loči rdeča linija od ostaloga čeka pa nosi kre rdeče linije ete napis: *Correspondance de la partie versante avee le titulaire du compte: napišete naslov tiistoga, kama namenite peneze poslati.* Če pošlete domo, domačih naslov, če nam, te na uredništvo Novin v Črensovsih. — Uprava.

Cerkveni obisk. Preč. g. Jerič Ivan, dekan, so te tjeden opravili cerkveno vizitacijo, to je cerkveni obisk po vseh faraj svojega dekanata. Pri toj priliki so pregledali cerkvene račune, pitali šolsko deco katekizmuš i vse farne pa cerkvene zadeve si pogučali z dühovnimi pastiri

Dekliško zavetišče odpremo v Soboti, Križova 4 preminoči mesec. Deklice, pripravlajte se! Po nedelaj i svetkaj vas bodo sestre vodile k Jezuši na obisk, z vami popevale, se igrale i čüle te tüdi vseli nekaj od nebeskoga Jezušovoga navuka. Javite se pri sestraj, štere ščete hoditi. Plačati ne de trbelo nikaj.

Mladi pesmarje in pesmarice iz Slovenske krajine v Ljubljani. V Ljubljani sta bila v najvekšoj dvorani v hoteli Union pod pokrovitelstvom Nj. V. krala Aleksandra dva dneva mladinske pesmi dne 2. in 3. junija. Iz cele Slovenije so nastopili mladinski pesmarski zbori pod vodstvom svojih vučitelov. Nastopilo je vsega vküp dvajset zborov. Naša Slovenska krajina je bila častno zastopana po dvema šolarskoma zboroma: iz D. Lendave po kakših 50 šolaraj in šolaricaj pa od Grada po 32 šolaricah in šolaraj. Svojo nalogo so naši mali prav dobro rešili. Bili so deležni jako velikoga odobravanja. Dosta je bilo ploskanja, kda se je razglasilo, da nastopijo naši pesmarski zbori iz Slovenske krajine. Šolarski pesmarski zbor iz Lendave je vodo gospod vučiteo Ljubič Mirko. Te zbor je zaspevao prav dobro dve lepivi pesmi „Dečja igra“ ino „Stari dede“. Posebno zadnja je vgajala. Šolarski pesmarski zbor od Grada je bio eden najmenjših, pa je li svojo pesem prav lepo spopevao v zadovolstvo vsega občinstva. Pod spretnim ino sigurnim vodstvom gospodične vučiielice Ane Zupan je popevao pesem „Pri polžu“ in „Holadrijo“. Puna dvorana lüdstva je z veselim ploskanjem dala priznanje našim malim pesmarom i pesmaricam. Samo škoda je bilo, da ne zbralo vodstvo — če njim je bilo mogoče na prosto dano — nekaj naših prekmurskih domačih pesem, štere lüdje po Sloveniji tak radi poslüšajo. Popoldne istega dneva so si naši mali še ogledali ljubljanski grad ino zanimivosti ljubljanskoga mesta pa velesejem. V pondelek zajtra se pa veseli i zdravi odpelali nazaj domo navdüšeni za lepoto Slovenije. Zahvalni moramo biti vodstvi oba našiva zbora, da so se ne prestrašili naporov in stroškov, da so našo Slovensko krajino tak častno zastopali.

„Karitas“ vas zove! Prijatelskomi pozvanji se človek vsigdar rad odzove. Jako prijatelsko vas zove „Karitas“. Če se odzovete zvanji, vam ne bo žao. Z njenov pomočjov bote rešeni skrbi vi i vaši domači. Zavarte se, če pa ste že sami zavarvani, zavarte vaše domače, rodbino, itd. Pogoji zavarvanja so jako lehki. Biti morate zdravi. To je prvi pogoj. Pri pristopi plačate 10 Din. To je drügi pogoj. Nasproti tem pogojom pa vam nüdi „Karitas“ velke ugodnosti. Zavarjete se lehko že za 5 Din mesečnoga plačila. Po plačili prve premije postane zavarvanje punomočno i se zavarzalnina plača, četüdi bi taki vmrli. V slučaji smrti po kakšoj nesreči se pa izplača dvojna zavarovalna šuma. Ne odlašajte, ar je škoda vsakoga dneva . . . Što šče meti dober in lehek zaslügek, se naj priglasi za zastopnika. Javi se naj pri domačih gg. dušnih pastiraj, ali pri vodstvi „Karitas“ v Maribori, Orožnova ulica 8. ali za Slovensko krajino na uredništvi Novin v Črensovcaj.

Gasilske čete Tišina, Tropovci, Petanjci i Gradišče bodo mele dne 10. julija ob 2 vüri popoldne župne vaje na Tišini i to na prostori poleg šole. Po vežbah posameznih čet sodeč, se pripravla vroča borba za prvenstvo. Prijatelje gasilstva ne zamüdite si ogledati te zanimive tekme. Za okrepčila bo preskrbleno v gostilni Žökš. — Odbor.

PO DRŽAVI.

40 letnica. Pred 40 leti je nastavo v Ljubljani lübiteo siromaškoga delavstva, dühovnik Dr. Krek Ivan krščanskv socialno delavsko drüštvo. To je zdaj obhajalo svojo 40 letnico z lepimi slovestnostmi. Predsednik drüštva je v svojem govori jasno povedao, da njim je prva skrb držati se trdno Kristušove vere i da z navuki te vere si ščejo delavci svoj stan pobolšati. Prav je tak. Nišče ne lübo tak siromaškoga delavca kak Kristuš, ki je sam tüdi siromaški delavec bio i zato nišče ne more pravičnej rešiti delavskoga pitanja, kak Kristušova cerkev.

Nesreče. Po Kranjskom i deloma tüdi na Štajerskom so bile velike povodni preminoče dni, štere so napravile velikanske škode. Visoke planine je zapadno celo sneg zdaj v juniji. — Pet splavarov je prišlo v Ptuji pri mosti v smrtno nevarnost, gde se njim je splav razbio. Rešili so se vendar vsi, most pa rešili pionirje, ka ga splav ne poškodüvao. Splav se zovejo vküp prikapčeni hlodi, štere splavarje vozijo po vodi na odajo. Te splav bi se vozo v Sombor v Vojvodini. — Drvara Sotošek Antona so hlodi na Selnici pri Dravi pod sebe podkopali i ga razmrcvarili. — Potopila se je v vodnjaki pri Sv. Ruperti više Celje Bukošek Trezika, 12 letna jako vrla šolarica, v šteroga je po neprevidnosti spadnola, gda se je na dverca vodnjaka sela, štera so se pa vküp sünola.

OKOLI PO SVETI.

Lübezen do siromakov se poveličüje. V Olomuci na Čehoslovaškom so začeli gibanje, da se pokojni nadškof, dr. Stojan, proglasi za svetca. Dozdaj so dognali 16 jezero slučajov, da je pokojni pomagao siromakom i betežnikom.

430 metrov globoko med ognjom. Na Japonskom med pogani se je razširila kriva vera, da tistoga bogovje vzemejo k sebi, šteri se vrže v ognjenik Mihara Jama. Dozdaj se je že 220 dečkov i deklin vrglo iz šatringe v to ognjeno jamo. Naj nespametno mladino rešita samovmora, sta si dva kuražna Japonca dala napraviti iz ocla posodo, v to hladilnico i se tak spüstila v 430 metrov globoki ognjenik. Tü nesta najšli nikših bogov, nego zemlo, pepeo pa razpadajoče mrtvece. Po fotografiranji so jiva pa na zrak potegnoli zdraviva i veseliva. Znam se zdaj več nišče nede metao v ognjenik.

Radij. V rüdniki jochymovskom na Českom kopajo rüdo, iz štere se napravi radij. Radij je edna najdragša reč na sveti. To pa zato, ar ga najžmetnej dobiti. Eden gram radija da komaj deset vagonov rüde. Češka državna oblast ga potem spravi v zlato ali platinsko posodo, zapečati i tak pošle razno po sveti. Radija je samo pol kilograma na sveti. Rabijo ga za ozdravlenje raka. Je jako nevarna prvina. Če se ne pazi ž njegovim ravnanjom, nastane goba ali rak v kotrigaj, štere edna za drügov odpadnejo.

RAZGLED PO KATOLIČANSKOM SVETI.

Nova cerkev v Nikšiči. Nadbiskup barski Dr. Dobrečič je blagoslovo vogelni kamen nove cerkve, posvečene na čast Sv. Cirila i Metoda. Sam je darüvao za novo cerkev 50 jezero dinarov.

Podugšanje svetoga leta. Sv. Oča se podugšali s pismom „Quod superiore anno“ aprila 2. sveto leto do 28. travna l. 1935. Višja cerkvena oblast naznani vernikom, pod šterimi pogoji se dobijo svetoletni veliki odpüstki.

Zagrebečki nadškof so dobili pomočnika. Sv. Oča, Pij XI. so imenüvali staromi zagrebečkomi nadškofi (eršeki) dr. Baueri za pomočnika dr. Stepinac Alojzija, 36 let staroga dühovnika z pravicov nasledstva, to je, ka bo po smrti dr. Bauer Antona zagrebečki škof. Mladi pomožni nadškof je bio oficir i slüšateo šumarstva na vseučilišči. A Bog ga je pozvao na svojo službo. V Rimi je dovršo svoje včenje i zdaj se pripravla, da prevzeme vodstvo najvekše püšpekije v Jugoslaviji.

To je lübezen do mladine. Čehoslovaški škofje zahtevajo od prosvetnoga ministra, da se prepove sküpno kopanje dečkov i deklin pa tüdi sküpni izlet dijakov i dijakinj. Pa oboje se vrši po dnevi. Keliko bole se prepovedava zato sküpno shajanje dečkov i dekeo po noči. Ki lübi mladino, odvrača od nje prilike na greh. Edna najvekših prilik je pa shajanje po noči, ar noč ma svojo moč. Lübimo mladino.

Povrnenje na smrtnoj vüri. Veliki japonski bogataš i industrijalec Sanji Muto se je povrno na smrtnoj vüri na katoličansko vero. Njegova hči, žena konzula Jošikava, je bila že krščena. Vzgojila i krstila se je pri sestrah presvetoga Srca Jezušovoga. Ta njemi je sprosila povrnenje. Srce Jezušovo je zveličanje v Njem se vüpajočih.

Kitajke v samostani. Hčeri vladara Hajdonga, vojvode Phuoc-Sonskoga i mandarina Thac-Mana so stopile v samostan karmeličank. Sv. Mala Trezika trosi svoje rožice na zemlo. Mogoče bo edna spadnola tüdi na Slov. Krajino!

PREKOSNICE.

Dober računar. Oča Martin i sin Martinček sta bila v oštariji. Oča Martin pravijo: „Martinek, ti si odprte glave i že v peti razred v šolo hodiš. Zračunaj nama, kelko sva dužniva. Pojela sva tri krühe po 3 dinare, tri klobase po 3 dinare; spila sva tri po pol litra po sedem dinarov.“

Martinček se postavi: „Trikrat sedem je edenajst; je vino; tri klobāse je osem i tri krühe je pet. Oča pet dinarov plačava!“

Oča Martin: „Moj sin, dober vert boš! Škoda ka nemam penez za fiškališa bi te dao včiti.“

Raztrešeni študent. Katehet v šoli: „Ti, Miška, ka je Bog delao v nedelo?“

Dijak: „Predpoldne je šo k meši.“

Katehet: „Kaj pa odvečera?“

Dijak: „Šo je gledat tekmo!“

Pri zdravniki. — Jeli dosta žejate? — O ne, na to že pazim, ka že den ne ostanem.

Na sodniji. Sodnik: To je že peti človek, šteroga ste povozili.

Avtomobilist: Gospod sodnik, samo prvi, ar sam dve ženski vsako samo dvakrat povozo.

Držimo se lepi navad.

Zavolo gostoga naseljenja v našol krajini, mora večina našega delavstva iti na razne kraje delat, ka si zaslüži svoj vsagdanešnji krüh. Pa nam je zato potrebno, ka se držimo lepi navad, to je, ka se dobro oponašamo. To pa zato ka, kak mi, gda pridc tihinec med nas, ga pogledamo, tak tüdi on nas pogleda, gda mi pridemo v njegov kraj, i nas sodi po našem oponašanji, kakši narod smo. Zato je dužnost vsakšega delavca, ka pazi na sebe, ka se nebi grdo oponašo v tüjini, ka s tem ne samo sebe, nego svoje prijatele, i celo krajino poniža. Dnesden pa pomeni zgübiti ugled med svetom, žalostno bodočnost. V denešnjem časi si delavce lejko zbiramo kak v dobrom leti na trgi jabuka. To pa znamo, ka vsakši si zbere lepše blago, slabo pa neha. Tak tüdi delodavec izbira delavce. Če v ednom leti vidi, ka se šteri delavec slabo oponaša, ga na drügo leto več ne sprimle nazaj, če ravno je delo dobro opravlo, ar je zgübo ugled pred njim. V šteromkoli kraji je naš delavec hodo, je dobo pohvalo, ka je nej manjasti, ka je dober delavec. Zdaj nam pa samo menka še edno, i to je: pohvala na dobrom oponašanji zvün dela, štere ešče izda nemamo v punoj meri. Čeravno je ležejše dobro oponašanje v drüštvi, kak kak pa močno delo, vendar dosta našega delavstva to zanemari. Ka je tomi vrok, se lejko reši. Dostim ešče izda zapovedavle alkohol. To pa znamo, ka kde žive alkohol, tam poštenost ne žive. Alkohol dosta škodi našemi delavstvi, tak telovno, tak düševno. Zato nikdar naj se delavec ne briga za oštarijo prle, kak kaj zaslüži, i te tüdi samo po velkoj potrebi. Delavci pridejo na delo, prvi den prle, kak se začne delo, idejo cele trupe v oštarijo, pa še celo ženski spol. Tam se pije brezi mere tak, ka za kratki čas nastane larma, kreganje, popevanja in igranje tak, ka je nej za poslüšati. Kreganje je ne lepo. Še grše je, če se namesto popevanje kriči pa dere, i svakojačke grde reči izgovarjajo, namesto poštenih. Je ne žalostno takšo breko poslüšati, gda mamo telko lepi pesmi. Ve s ponosom lejko povemo, kda znamo Slovenci lepo popevati, vse nam pa pokvari alkohol. Zato, dragi prijatelje, nikdar se ne brigajmo, gde dobimo močnejše vino, nego gde dobimo bolše novine ali pa knige, ar nam je to predvsem potrebno. Če mo pili močno vino ali tak zvano dobro, tüdi moremo drago plačati, haska pa od toga nemamo nikšega nego kvar. Prvo zapravimo penez, šteroga žmetno zaslužimo, drügo pa to ka v izobrazbi zaostanemo. Dosta je več haska, če si küpimo dobre knige, ali pa smo naročniki dobrih novin. Če posvetimo mi svoj slobodni čas čtenji, spoznamo, ka je božno pa ka je dobro. Če pa mi to vse znamo, se nam nigdar ne trbe bojati, ka bi nas tihinec poprek gledo. On de pravo: to je kulturni narod. S tem narodom moremo postopati lepo. Delodajalec tak postopa z delavcom kakšega ga vidi. Če je delavec pijanec, delodavec postople ž njim grobo. Če je pa delavec trezen, pa da več na tisk, po šterom je izobražen se proti njemi oponaša dobro. S takšim delavcom delodevec postopa lepo, pa njemi tüdi da vekšo nagrado, zato ka vidi v njem človeka, šteri pozna poštenost. Zato se pazimo! Ne dajmo se zapelati v pijanost! Nego se držimo lepi navad. Na mesto pijančüvanja čtimo naše liste i pa popevajmo lepe pesmi, pa de vsaki pravo, ka smo kulturni narod. I tak mo lejko s ponosom pravli, ka smo dečki z Prekmurja doma. — *P. Al. Horvat.*

Gospodarstvo.

Objavlena je pogodba, štero smo sklenili z Nemčijov. Po toj pogodbi carine prosto vozimo v Nemčijo: konople sirove, očiščene, zlomlene, trde brez kelja, ribe smuč do 300 metrov, postelno perje, neočiščeno i sirovo, goveje, teleče, ovčje kože, kože za stroje zelene, soljene, v vapni namočene, posušene.

Nemčija vozi k nam carine prosto: semensko pšenico, žito, ječmen, oves, gda to odobri kmetijsko ministerstvo. V Nemčijo lejko vozimo 5000 vagonov pšenice, 300 vagonov belic, nekaj kukorice, ka vse se plača po višišoj ceni kak je pri nas.

Iz Nemčije k nam i od nas v Nemčijo se pa vozijo vsi drügi predmeti po znižanoj carini, ka pomeni, da bodo ti falejši. Mi bomo predvsem uvažali v Nemčijo razni sad, Nemčija pa k nam stroje, obleko i drüge reči.

Cene

Pri zrnji nega nikše spremembe. Pri živini: jünci, biki prvovrstni 3·50—4, drügovrstni 3—3·50, tretjevrstni 2—3 Din, telice 3—4.50, krave prvovrstne 3—4, drügovrstne 2·50—3, tretjevrstne 2·2·50 Din. kila na živo vago. Svinje debele 6—7, na pol debele za pečenko 5—6 Din. na živo vago, prasci 6—8 tjednov stari 75—150 Din. falat. Konji 3000—5000 Din. komad.

Vreme.

Spremembe posebne ne bo.

Vabilo

na redni občni zbor Agrarne in gospodarsko podporne zadruge v Črensovcih, ki se bo vršo 24. junija 1934 ob 3 vüri popoldne v Našem Domi v Črensovcih.

Dnevni red:

1. Čtenje, zapisnika od zadnjega obč. zbora.
2. Čtenje revizijskoga poročila.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računskoga zaklüčka za l. 1933.
5. Volitev tajnika i blagajnika.
6. Razlaga odplačila agrarne zemle i od toga, što dobi peneze nazaj.
7. Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vüre kesnej z istim dnevnim redom i na istom mesti drügi občni zbor, ki veljavno sklepa ne gledoč na število navzočih članov. — Načelstvo.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

24—3

Novine izhajajo vsaki četrtek za prišestno nedelo. — Za tiskarno Balkányi Ernest, Dolnja Lendava. — Izdajatelj in urednik: Kleki Jožef, župnik v pok.